

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

Р І Ш Е Н Н Я

Протокол № 89

24 вересня 2021 року

Про проект Закону України
«Про Державний бюджет України на 2022 рік»
(реєстр. № 6000 від 15.09.2021),
поданий Кабінетом Міністрів України

Відповідно до частини першої статті 39 Бюджетного кодексу України та частини першої статті 156 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» розглянувши поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (реєстр. № 6000 від 15.09.2021) та внесені народними депутатами України – членами Комітету зауваження та пропозиції до нього, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів **в и р і ш и в**:

1. Схвалити зауваження та пропозиції Комітету до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (додаються).
2. Зазначені зауваження та пропозиції, а також пропозиції народних депутатів України – членів Комітету, які надійшли до Комітету щодо проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (реєстр. № 6000 від 15.09.2021), надіслати до Комітету з питань бюджету.
3. Доручити виступити на сесії Верховної Ради України з цього питання Голові Комітету Третяковій Г.М.

Голова Комітету

Г. Третякова

Схвалено
рішенням Комітету Верховної Ради України
з питань соціальної політики та захисту прав
ветеранів
24 вересня 2021 року

Основні прогностичні показники державних соціальних гарантій
та соціальної підтримки населення, передбачені у проекті Закону України
«Про Державний бюджет України на 2022 рік»
(реєстр. № 6000 від 15.09.2021)

Проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (реєстр. № 6000 від 15.09.2021), поданий Кабінетом Міністрів України, підготовлено з урахуванням вимог статей 96 і 116 Конституції України та статті 37 Бюджетного кодексу України.

Однією із важливих складових Державного бюджету України на 2022 рік є забезпечення державних соціальних гарантій та соціальної підтримки населення.

З метою забезпечення належного соціального захисту кожного громадянина України у 2022 році Урядом заплановано **підвищення прожиткового мінімуму** темпами, що на 2 відсоткових пункти перевищують показник прогностичного індексу споживчих цін на наступний рік, і зростання на 8,2 відсотка (*грудень до грудня попереднього року*).

Зростання розмірів прожиткового мінімуму відбуватиметься з 1 липня та 1 грудня відповідного року.

Прожитковий мінімум становитиме у 2022 році на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі з **1 січня** – 2 393 грн, з **1 липня** – 2 508 грн, з **1 грудня** – 2 589 грн, а для основних соціальних і демографічних груп населення:

дітей віком до 6 років: з **1 січня** – 2 100 грн, з **1 липня** – 2 201 грн, з **1 грудня** – 2 272 грн;

дітей віком від 6 до 18 років: з **1 січня** – 2 618 грн, з **1 липня** – 2 744 грн, з **1 грудня** – 2 833 грн;

працевдатних осіб: з **1 січня** – 2 481 грн, з **1 липня** – 2 600 грн, з **1 грудня** – 2 684 грн;

осіб, які втратили працевдатність: з **1 січня** – 1 934 грн, з **1 липня** – 2 027 грн, з **1 грудня** – 2 093 гривні.

Враховуючи те, що прожитковий мінімум відповідно до Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні гарантії" є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються розміри основних державних соціальних гарантій, у 2022 році підвищуватимуться розміри державних допомог.

У проекті Державного бюджету на 2022 рік передбачено **мінімальну заробітну плату** з:

1 січня 2022 року – в розмірі **6 500 грн**;

1 жовтня 2022 року – в розмірі **6 700 гривень**.

Передбачено також видатки на встановлення посадового окладу працівника І тарифного розряду Єдиної тарифної сітки з:

1 січня 2022 року – в розмірі 2 893 грн;

1 жовтня 2022 року – в розмірі 2 982 гривні.

Видатки на оплату праці працівників державних органів збільшено з урахуванням прогнозного індексу споживчих цін на 6,2 відсотка.

Враховуючи рівень матеріального забезпечення суддів, працівників державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, а також працівників податкових органів та враховуючи фінансові можливості бюджету та принцип збалансованості бюджету, у проекті Державного бюджету України на 2022 рік передбачена норма щодо визначення розмірів посадових окладів вказаних працівників, виходячи з розміру прожиткового мінімуму 2 102 гривні.

Відповідно до Пояснювальної записки до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2022 рік основні прогнозні показники передбачають зменшення рівня безробіття населення у віці 15-70 років за методологією МОП з 9,2 % до 8,5 %. В той же час за інформацією Державної служби статистики України рівень безробіття (за методологією МОП) у віці 15-70 років в середньому за І квартал 2021 року, у порівнянні з І кварталом 2020 року зріс з 8,6% до 10,5%.

Проектом держбюджету на 2022 рік за бюджетною програмою КПКВК **2506080 «Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду»** передбачено видатки в обсязі **200 631 211,1 тис. грн.**

Прогнозні показники видатків Державного бюджету України у 2022 році, які спрямовуються на пенсійне забезпечення, розраховані з урахуванням:

індексу інфляції;

прогнозного обсягу єдиного внеску на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;

розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

здійснення з 1 березня індексації пенсій;

продовження виплати щомісячної доплати у розмірі 500 грн 80-річним пенсіонерам та 400 грн пенсіонерам, яким виповнилося 75 років до досягнення ними 80 річного віку.

У 2022 році **мінімальні пенсії** виплачуватимуться у розмірах, не нижчих за встановлений законодавством прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність. Також за рахунок коштів державного бюджету здійснюватимуться видатки на пенсійне страхування окремих категорій громадян (осіб, які проходять строкову військову службу, здійснюють догляд за дитиною або особою з інвалідністю, тощо).

Водночас, для забезпечення виплат у повному обсязі, а також для **збалансування бюджету Пенсійного фонду України**, необхідно передбачити додатковий ресурс в сумі **64 189 888,4 тис. грн.**

Разом з тим слід зазначити, що Пенсійний фонд України у зв'язку з дефіцитом бюджету має **щорічно зростаючу заборгованість за наданими з**

Єдиного казначейського рахунку позиками на покриття тимчасових касових розривів, яка складає станом на:

31.12.2017 року – **48,05** млрд.грн.

31.12.2018 року – **52,81** млрд.грн.

31.12.2019 року – **49,20** млрд.грн.

31.12.2020 року – **62,08** млрд.грн.

31.08.2021 року – **74,19** млрд.грн.

На соціальний захист осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю враховані видатки у загальному обсязі **2 761,4** млн грн, які будуть спрямовані на:

підвищення рівня медичної, фізичної, психологічної та іншої реабілітації осіб з інвалідністю шляхом розробки високофункціональних програм та методик реабілітації, та впровадження технічних засобів реабілітації, виготовлених за високоефективними технологіями;

забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації вказаної категорії осіб (*крісла колісні, засоби реабілітації, ортопедичне взуття, спеціальні засоби для спілкування та орієнтування тощо*), протезуванням та ортезуванням, виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями виготовлення, які відсутні в Україні;

придбання спеціально обладнаних автомобілів для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату;

забезпечення реабілітаційними заходами дітей з інвалідністю;

санаторно-курортне оздоровлення ветеранів війни та осіб з інвалідністю;

надання фінансової підтримки громадським об'єднанням осіб з інвалідністю;

реалізацію пілотного проекту «Розвиток соціальних послуг».

На реалізацію програм та заходів соціального захисту передбачені видатки, серед яких:

виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі – **38 378,3** млн. грн., що на 3 170,6 млн.грн. більше, ніж у 2021 році;

надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, - **3 051,6** млн грн;

соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, - **2 828,4** млн грн, що на 258,2 млн грн більше, ніж у 2021 році;

щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальна допомога особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, - **1 382,5** млн грн;

забезпечення виконання рішень суду – **100** млн грн;

довічні державні стипендії – **7,5** млн грн, що на 0,6 млн грн більше, ніж у 2021 році.

Допомогу малозабезпеченим сім'ям у 2022 році планується надавати у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення.

Заплановані видатки визначені в програмі **2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення»** в сумі **66 588,6 млн.грн.**, в порівнянні з минулорічними показниками видатки збільшено на 769,8 млн.грн.

Варто звернути увагу, що відповідно до прийнятого Верховною Радою України 2 червня 2020 року Закону України № 646-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціальних гарантій для окремих категорій осіб» до Державного бюджету України на 2022 рік включено видатки в програмі КПКВК **2501300 «Заходи економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї»** у сумі **94,9 млн.грн.**

Для здійснення заходів із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та членів їх сімей (*при здійсненні заходів із психологічної реабілітації*), членів сімей загиблих (*померлих*) таких осіб, виготовлення для них бланків посвідчень та нагрудних знаків, а також забезпечення підготовки збірних команд України та їх участі в міжнародних спортивних змаганнях – Іграх нескорених та Іграх Воїнів на 2022 рік враховано **276,8 млн. грн.**, що на 21,2 млн грн більше, ніж у 2021 році.

Для забезпечення житлом певних категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей передбачено кошти в обсязі **5 496,1 млн. грн.**, що більше ніж у поточному році на 4 880,2 млн грн., а саме:

- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених абзацами 5-8 пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» — **1 733 107,5 тис. грн.** для забезпечення грошовою компенсацією 1 275 осіб;

- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11-14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-20 частини першої статті 6 Закону України «Про статус

ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов) – **3 263 224,0 тис. грн.** для забезпечення грошовою компенсацією 2 315 осіб;

- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей учасників бойових дій на території інших держав, визначених у абзаці першому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників бойових дій на території інших держав, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з перебуванням у цих державах, визначених пунктом 7 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов – **499 800,0 тис. грн.** для забезпечення грошовою компенсацією 408 осіб.

Для забезпечення функціонування Українського ветеранського фонду, героїзації образу захисника та формування позитивного сприйняття ветерана суспільством, здійснення заходів із вшанування військовослужбовців та ветеранів протягом життя, вшанування пам'яті загиблих (*померлих*) захисників України, підняття рівня національно-патріотичного виховання на 2022 рік передбачаються видатки у сумі **96,9 млн. грн.**

Слід наголосити також на необхідності проведення Міністерством соціальної політики України разом з Міністерством фінансів України згрупування існуючих бюджетних програм за напрямками та перегляду їх кількості до трьох – п'яти.

Пропозиції до проекту Закону України **«Про Державний бюджет України на 2022 рік»**

1. Виключити зі статті 7 проекту Державного бюджету України на 2022 рік величини прожиткового мінімуму для працездатних осіб для визначення базового розміру посадового окладу судді, посадових окладів працівників державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, працівників податкових органів та прокурора окружної прокуратури.

Слід відмітити, що у проекті Державного бюджету України на 2022 рік продовжено запроваджену в 2021 році практику визначення кількох додаткових величин прожиткового мінімуму для працездатних осіб в залежності від мети його застосування, а саме для визначення базового розміру посадового окладу судді, посадових окладів працівників державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, працівників податкових органів та прокурора окружної прокуратури.

Вказане множинне затвердження розмірів прожиткового мінімуму для однієї соціально-демографічної групи на один і той же часовий проміжок не передбачене жодним законодавчим актом та не узгоджується з нормами Закону України «Про прожитковий мінімум».

2. Доповнити розділ «Прикінцеві положення» пунктом такого змісту:

«Кабінету Міністрів України відповідно до вимог законів України та Конвенцій МОП, затвердити нові набори продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг для основних соціальних і демографічних груп населення та відповідно переглянути розміри основних державних соціальних стандартів і гарантій у бік збільшення з метою забезпечення реального виконання ними своїх функцій та реалізації конституційного права кожного громадянина на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї».

Запропонований до затвердження у 2022 році **прожитковий мінімум на одну особу та для основних соціальних і демографічних груп населення, як і в попередні роки, є значно нижчим від фактичного прожиткового мінімуму**, тобто реальної вартісної величини наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг, що забезпечують нормальне функціонування організму людини, збереження її здоров'я, задовольняють основні соціальні і культурні потреби особистості.

Так, за інформацією Міністерства соціальної політики України, фактичний розмір прожиткового мінімуму у цінах серпня 2021 року в розрахунку на місяць на одну особу, а також для осіб, які відносяться до основних соціальних і демографічних груп населення, становить:

на одну особу – 4333,71 грн. (4965,12 грн. з урахуванням суми обов'язкових платежів);

для дітей віком до 6 років – 3983,40 грн.;

на дітей віком від 6 до 18 років – 4892,73 грн.;

для працездатних осіб – 4525,37 грн. (5621,58 грн. з урахуванням суми обов'язкових платежів);

для осіб, які втратили працездатність – 3658,93 гривень.

Тобто на сьогодні **розмір прожиткового мінімуму, запропонований Урядом у проекті Держбюджету на 2022 рік, менший від фактичного прожиткового мінімуму, обрахованого у цінах серпня 2021 року – у 1,8-2,3 рази**. При цьому слід зважати на те, що обрахунок фактичного прожиткового мінімуму відбувався на фоні традиційного сезонного зниження споживчих цін (на 0,2% за серпень).

Враховуючи показник індексу споживчих цін за січень-серпень цього року (6,2%) та величину його очікуваного за розрахунками Мінекономіки показника за підсумками 2021 року 8,9% (грудень до грудня попереднього року), на початок 2022 року слід очікувати ще більшого розриву між розмірами затвердженого та фактичного прожиткового мінімуму.

Крім того **в порушення статті 4 Закону України «Про прожитковий мінімум»** не здійснено встановлення прожиткового мінімуму після проведення науково-громадської експертизи сформованих набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг. Відповідно, **прожитковий мінімум** в розрахунку на місяць на одну особу, а також для осіб, які відносяться до основних соціальних і демографічних груп населення,

поданий на затвердження Верховної Ради України у розмірах, які не розраховані на підставі об'єктивних показників вартості наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг і є такими, що не відповідають вимогам Закону України «Про прожитковий мінімум».

При цьому Кабінетом Міністрів України не виконано вимогу пункту 2-1 частини першої статті 38 Бюджетного кодексу України, відповідно до якої разом з проектом закону про Державний бюджет України, схваленим Кабінетом Міністрів України, має подаватися, зокрема, обґрунтування розрахунку вартісної величини прожиткового мінімуму на відповідний бюджетний період у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для основних соціальних і демографічних груп населення.

Як і в минулому році Кабінетом Міністрів України під час обрахунку розмірів прожиткового мінімуму на 2022 рік проігноровано Рекомендації парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні», схвалених Постановою Верховної Ради України від 19 травня 2020 року № 620-ІХ. Урядом так і не вжито заходів щодо наближення розміру прожиткового мінімуму до його реальної величини з урахуванням оновлених наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг.

Оскільки прожитковий мінімум відповідно до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються розміри основних державних соціальних гарантій (мінімальної заробітної плати, мінімальної пенсії, державної соціальної допомоги), можна констатувати, що **вся соціальна частина проекту Державного бюджету України на 2022 рік, як і в попередні роки, сформована на основі протиправного та нечинного розміру прожиткового мінімуму.**

Відтак запропоновані Кабінетом Міністрів України розміри прожиткового мінімуму на 2022 рік нівелюють конституційні засади функціонування України як соціальної держави, у якій кожна людина має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло (ст. 48 Конституції України).

3. У додатку 3 до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» передбачити:

1) за КПКВК 2506080 «Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду» додаткові видатки у проекті Державного бюджету України на 2022 рік в сумі **64 189 888,4 тис. грн.**, в тому числі на:

індексацію з 1 березня розмірів пенсійних виплат відповідно до частини другої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» на 14 відсотків - 30 300 000,0 тис. грн.;

підвищення мінімальних пенсій за віком 65-річним пенсіонерам, які визначаються у розмірі 40 відсотків мінімальної зарплати, що підвищиться на 8,4 відсотка у 2022 році - 4 509 545,0 тис. грн.;

підвищення пенсійних виплат військовослужбовцям, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції), поліцейським та деяким іншим особам, призначених відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2021 року № 713 «Про додатковий соціальний захист окремих категорій громадян», - 5 311 800 тис. грн.;

підвищення пенсій працюючим пенсіонерам з 1 квітня 2022 року - 600 000,0 тис. грн.;

виконання постанови Верховного Суду від 18.03.2020 у зразковій справі № 240/4937/18, відповідно до Рішення Великої палати Конституційного Суду України від 17.07.2020 № 6-р/2018 (виплата доплат до пенсій відповідно до статті 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи») - 3 912 000,0 тис. грн.;

пенсії, надбавки, підвищення, доплати, збільшені у 2022 році у зв'язку із зростанням прожиткового мінімуму на 8,2 відсотка (з січня 2022 року - 1934 грн., з липня 2022 року - 2027 грн., з грудня 2022 року - 2093 грн.) - 9 260 574,8 тис. грн.;

збільшення розмірів новопризначених пенсій із урахуванням збільшеного контингенту внутрішньо переміщених осіб - 1 306 068,6 тис. грн.;

щомісячні компенсаційні виплати з 1 жовтня 2022 року особам, яким виповнилося 70 років до досягнення 75-річного віку у розмірі 300 гривень, а також, підвищені мінімальні пенсійні виплати для пенсіонерів віком старше 70 років за наявності страхового стажу у жінок 30 років, у чоловіків 35 років до розміру 3 000 гривень - 2 892 600,0 тис. грн.;

2) додатково окрему бюджетну програму «Погашення заборгованості з пенсійних виплат за рішеннями суду» з обсягом видатків 2 131 607,4 тис. грн. для забезпечення виплати пенсій у розмірах, визначених на виконання рішень судів, та забезпечення гарантій, установлених статтею 113 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

3) додатково окрему бюджетну програму «Виплата пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), які не виплачено за період до місяця їх відновлення, внутрішньо переміщеним особам» з обсягом видатків 6 097 300,0 тис. грн. для забезпечення виплат внутрішньо переміщеним особам за попередні періоди;

4) передбачити бюджетну програму за КПКВК 1511070 «Надання субвенції місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених у абзаці чотирнадцятому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у сумі - 4 009,5 тис. грн. (для 3 осіб).

У 2021 році передбачалося 12 307,2 тис. грн. для забезпечення 11 осіб. Якщо додаткові кошти не будуть передбачені у 2022 році, це призведе до порушення прав 3 осіб з числа осіб з інвалідністю I-II групи, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у Революції Гідності, визначених пунктом 10 частини другої статті

7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та сімей осіб, визначених у абзаці чотирнадцятому пункту 1 статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» на житло, яке гарантоване Конституцією України, Житловим Кодексом Української РСР, Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», призведе до напруги у суспільстві, посилення конфліктних ситуацій та негативного ставлення населення до органів державної влади;

5) за КПКВК **1501010** «Керівництво та управління у справах ветеранів» - **161 340,0 тис. грн.**

Міністерству у справах ветеранів України за вказаною бюджетною програмою по загальному фонду на 2022 рік додатково необхідно 20 800 тис. грн. для забезпечення належного функціонування та нарощування можливостей інформаційно-телекомунікаційних систем Єдиного державного реєстру ветеранів війни та інших сервісів Мінветеранів (стаття 3¹ Закону України України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», постанова Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 700 «Про єдиний державний реєстр ветеранів війни»);

6) за КПКВК **1501030** «Фінансова підтримка громадських об'єднань ветеранів на виконання загальнодержавних програм (проектів, заходів)», заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з відзначення святкових, пам'ятних - та історичних дат) – **17 680,5 тис. грн.**

Доведений граничний обсяг видатків на 2022 рік складає 8 560,2 тис. грн., що дасть змогу забезпечити фінансову підтримку 10 громадським об'єднанням ветеранів, які виконують (реалізують) 10 загальнодержавних програм (проектів, заходів) за участю 3 000 осіб та організувати проведення 39 заходів з відвідування військових поховань і військових пам'ятників, відзначення святкових, пам'ятних та історичних дат, пов'язаних із вшануванням ветеранів війни, проведених міністерством (в тому числі проведення IV Міжнародного волонтерського та ветеранського форуму «Там, де ми – там Україна») за участю 2820 осіб.

На 2022 рік повна потреба складає 17 680,5 тис. грн., яка дозволить забезпечити фінансову підтримку 14 громадським об'єднанням ветеранів, дасть можливість виконати (реалізувати) 25 загальнодержавних програм (проектів, заходів) за участю 15 000 осіб;

7) за КПКВК **1501040** «Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та членів їх сімей (при здійсненні заходів із психологічної реабілітації), членів сімей загиблих (померлих) таких осіб, виготовлення для них бланків посвідчень та нагрудних знаків» передбачено на

2022 рік – **322 285,0 тис.грн.**

Невиділення додаткових коштів призведе до порушення норми чинного законодавства та неповного забезпечення учасників антитерористичної операції, постраждалих учасників Революції Гідності санаторно-курортним лікуванням та заходів з психологічної реабілітації. Зазначене звужить гарантовані Конституцією України та законами України права, негативно вплине на розвиток вибудованої системи соціального захисту ветеранів війни, не сприятиме більш швидкій реабілітації та адаптації учасників АТО/ООС до мирного життя, може призвести до обурення у ветеранському середовищі;

8) за бюджетною програмою **1501090 «Функціонування Українського ветеранського фонду, героїзація образу ветерана війни та вшанування пам'яті загиблих (померлих) захисників України»** передбачено на 2022 рік **96 901,4 тис. грн.** У 2021 році кошти на цю програму не виділялися;

9) за КПКВК **2501230 «Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі»** передбачити видатки на зазначені цілі у сумі **40 847 200 тис.грн;**

10) за КПКВК **3201200 «Забезпечення житлом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»** передбачити видатки з урахуванням положень статті 71 та статті 91 Бюджетного кодексу України зі співфінансування, зокрема, за рахунок державного та місцевих бюджетів, а також інших джерел не заборонених законодавством.

Відповідно до законів України про державний бюджет на відповідний рік у 2013 році видатки на забезпечення житлом постраждалих осіб проводилися за бюджетною програмою Міністерства надзвичайних ситуацій України КПКВК 3201200 «Забезпечення житлом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Незважаючи на зобов'язання, починаючи з 2014 року зазначена програма не фінансується;

11) за КПКВК **2507020 «Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю»** - **150 000 тис. грн.;**

12) за КПКВК **2509010 «Керівництво та управління у сфері реалізації політики щодо соціального захисту населення та захисту прав дітей»** передбачити видатки в обсязі **266 857,2 тис. грн** (з урахуванням встановленої граничної чисельності 1 265 штатних одиниць).

Концепцією реалізації державної політики щодо соціального захисту населення та захисту прав дітей, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 1057р, розпочато процес реформування інституцій, відповідальних за реалізацію державної політики у сфері соціального захисту та захисту прав дітей. Зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від

26.08.2020 № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України» (зі змінами) утворено Національну соціальну сервісну службу України як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей, а також затверджено перелік територіальних органів Нацсоцслужби – 24 Головні управління Нацсоцслужби (далі – територіальні органи) з граничною чисельністю 1 265 штатних одиниць. Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» на забезпечення діяльності Нацсоцслужби та її територіальних органів за бюджетною програмою 2509010 «Керівництво та управління у сфері реалізації політики щодо соціального захисту населення та захисту прав дітей» передбачено видатки в сумі 82 711,9 тис. грн, що дозволило розпочати добір на зайняття вакантних посад територіальних органів (360 штатних одиниць). У держбюджеті на 2022 рік для забезпечення діяльності 360 штатних одиниць Нацсоцслужби та її територіальних органів передбачено видатки в сумі 160 634,3 тис. гривень. З огляду на зазначене, для забезпечення належного функціонування Нацсоцслужби та її територіальних органів пропонуємо додатково передбачити видатки в обсязі 266 857,2 тис. грн (з урахуванням встановленої граничної чисельності 1 265 штатних одиниць);

13) за КПКВК **2501060** «Підвищення кваліфікації фахівців із соціальної роботи та інших працівників системи соціального захисту» - **10 089,3 тис. грн.**

Варто зазначити, що на початок 2021 року в Україні працювало 3 104 фахівця із соціальної роботи. Обсяг видатків на 2021 рік дає можливість підвищити кваліфікацію лише 300 фахівцям із соціальної роботи. Водночас спостерігається тенденція до збільшення чисельності фахівців із соціальної роботи, які працюють в територіальних громадах. Так, протягом лютого – травня 2021 року відбулось збільшення на 505 фахівця із соціальної роботи (на 05.05.2021 працювало 3 609 фахівців із соціальної роботи). З огляду на зазначене та враховуючи реформу органів місцевого самоврядування, створення нових територіальних громад, запровадження в цих громадах системи ведення соціальної роботи та надання соціальних послуг виникла потреба у підвищенні кваліфікації всіх фахівців із соціальної роботи пропонуємо додатково передбачити видатки в сумі 10 089,3 тис.грн;

14) за КПКВК **2501450** «Оздоровлення та відпочинок дітей в дитячих центрах «Артек» та «Молода Гвардія» - **342 279,8 тис. грн.**

Відповідно до пункту 2 статті 1 Закону України «Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів «Артек» і «Молода гвардія» держава повинна викуповувати 90 відсотків путівок, тобто 10 350 путівок дитячого центру «Молода гвардія» та 13 574 путівок дитячого центру «Артек». Для забезпечення вимог зазначеного Закону необхідні видатки у сумі 332 668,2 тис. гривень.

Проектом держбюджету в межах бюджетної програми 2501450 за

напрямами «Придбання путівок для оздоровлення і відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки у ДП «УДЦ «Молода гвардія» і у ДП «МДЦ «Артек» передбачено видатки в сумі 287 189,8 тис. грн, зокрема, для дитячого центру «Молода гвардія» – 140 478,1 тис. грн, що дозволить викупити 10 350 путівок (90 відсотків від потужності), для дитячого центру «Артек» – 146 711,7 тис. грн., що дозволить викупити 10 420 путівок (69,1 відсотків від потужності).

На сьогодні у зв'язку з проведенням ремонту в ДП «МДЦ «Артек» (Лісовий) збільшено потужність закладу на 2 000 ліжок-місць, що дасть можливість дітям пільгових категорій оздоровлюватися цілорічно.

Проте з 2018 року вимоги вказаного Закону не виконуються в повному обсязі, та з року в рік спостерігається тенденція до зменшення кількості дітей, які оздоровлюються в зазначених дитячих центрах.

Враховуючи вищезазначене, пропонуємо додатково передбачити видатки в сумі 45 478,4 тис. грн. для ДП «МДЦ «Артек», що дасть можливість оздоровити ще 3 154 дітей відповідно до вимог Закону «Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів «Артек» і «Молода гвардія»;

15) за КПКВК **2501630** «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» - **1 487 945,9 тис.грн.**

Для виконання низки заходів за проектом «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», який фінансується за кошти позики Міжнародного банку реконструкції та розвитку відповідно до Угоди про позику від 09.07.2014 № 8404-UA, додатково необхідно передбачити видатки (спеціальний фонд) в обсязі 1 087 945,9 тис. грн, зокрема:

- для створення комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) інформаційної системи управління – 42 900,0 тис. грн.

З метою виконання вимог законодавства у сфері захисту інформації Мінсоцполітики зобов'язано забезпечити створення в інформаційній системі управління соціальною сферою комплексну систему захисту інформації з підтвердженою відповідністю (КСЗІ) (закупівля послуг з розробки та впровадження КСЗІ та придбання відповідного обладнання та програмного забезпечення);

- для створення корпоративної мережі Мінсоцполітики – 74 360,0 тис. грн. Для забезпечення якісної та безперебійної роботи співробітників Міністерства необхідна організація надійного та безпечного підключення робочих місць користувачів до мережі передавання даних та інтернету;

- для забезпечення комп'ютерним обладнанням та стандартним програмним забезпеченням центрів обробки даних Мінсоцполітики – 806 520,0 тис. грн. З метою забезпечення функціонування інформаційної системи управління соціальною сферою необхідно створити належну ІТ-інфраструктуру для двох центрів обробки даних Мінсоцполітики (основного та резервного), яка слугуватиме платформою для компонентів системи, забезпечить їх взаємозв'язок та безперебійну роботу (придбання серверного та мережевого обладнання, загальносистемного програмного забезпечення, послуг з налаштування

відповідних сервісів і систем зберігання та резервного копіювання даних);

- для технічного переоснащення приміщень та інженерного забезпечення центрів обробки даних Мінсоцполітики – 28 600,0 тис. грн. Для забезпечення належного середовища функціонування центрів обробки даних Мінсоцполітики (основного та резервного), в яких повинна бути розміщена система управління соціальною сферою, необхідно здійснити відповідне переоснащення приміщень.

- для оснащення комп'ютерним обладнанням та меблями фахівців Національної соціальної сервісної служби регіонального та субрегіонального рівнів – 135 565,9 тис. грн, в тому числі: для оснащення 1 134 робочих місць фахівців регіонального рівня необхідно додатково 74 094,3 тис. гривень та для оснащення 120 офісів і 538 робочих місць на субрегіональному рівні необхідно додатково 61 471,6 тис. грн.;

Отже, для виконання плану заходів проекту „Модернізація системи соціальної підтримки населення України” пропонуємо додатково передбачити видатки по спеціальному фонду в обсязі 1 087 945,9 тис. грн.;

16) за КПКВК **2511180** «Забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа» - **1 379 143,8 тис.грн.**

Відповідно до статті 46 Житлового кодексу Української РСР, до статті 33 Закону України „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, до статті 25 Закону України „Про охорону дитинства”, особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення 23 років не втрачають право на позачергове отримання жилого приміщення або, за їхнім бажанням, - грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення, на позачергове отримання соціального житла за умови їх перебування у встановленому порядку на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, на момент досягнення 23-річного віку.

Станом на 01.01.2021 на кварталі перебуває 33 243 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, з них 5 920 осіб віком від 16 до 18 років, 15 623 осіб віком від 18 до 23 років, 11 075 осіб віком до 35 років (на умовах співфінансування) та 625 осіб старше 35 років (на умовах співфінансування).

У 2021 році житлом заплановано забезпечити 2 181 осіб, що становить майже 7 відсотків від загальної їх кількості осіб, які перебувають на кварталі. Для забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа в повному обсязі у 2022 році необхідно видатки в сумі 11 940 605,0 тис. гривень.

Проектом держбюджету на 2022 рік за бюджетною програмою 2511180 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, підтримку малих групових будинків та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа» передбачено видатки в сумі 810 060,8 тис. грн, в тому числі за напрямом «Придбання житла для дітей-сиріт, дітей, позбавлених

батьківського піклування, осіб з їх числа» – 606 016,4 тис. грн, що дозволить забезпечити житлом 1 583 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа (5 відсотків від потреби).

З огляду на зазначене, пропонуємо додатково передбачити видатки в сумі 569 083,0 тис. грн, що дасть можливість забезпечити житлом ще 1 481 дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, в тому числі 507 осіб старших 23 років на умовах співфінансування (хоча б на рівні 10 відсотків від загальної їх кількості осіб, які перебувають на квартирному);

17) **запровадити нову бюджетну програму**, визначивши Мінсоцполітики головним розпорядником коштів за КПКВК **2501800** «Будівництво та реконструкція об'єктів державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія» з обсягом видатків **134 102,8 тис. грн.**

Державне підприємство «Український дитячий центр «Молода гвардія» – оздоровчий заклад, який реалізує державну політику в сфері соціального захисту населення, забезпечення прав дітей. Діяльність центру спрямована на оздоровлення, відпочинок, навчання дітей та молоді, в тому числі дітей з інвалідністю.

Для поліпшення умов перебування дітей, що отримують послуги з оздоровлення та відпочинку, та з метою створення сучасних можливостей для проведення освітніх, виховних, культурологічних, спортивно-масових заходів потребує розвитку інфраструктура дитячого центру «Молода гвардія».

Наразі в критичному стані перебуває будівля їдальні табору «Сонячний» (передбачає 668 місць для розміщення дітей). Здійснення реконструкції будівлі їдальні заплановано на 2022 рік. Відповідно до проекту реконструкції передбачається часткове перепланування приміщень з урахуванням технологічного переоснащення, влаштування вентиляційної фасадної системи, зовнішнього освітлення будівлі, тощо. Проектом також враховані вимоги і передбачені необхідні заходи щодо доступності осіб з обмеженими фізичними можливостями;

18) За КПКВК **3901070** «Грошова компенсація постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації» - **114 000,0 тис.грн.**

Відбулося зменшення видатків на 30% або на 33 147,0 тис. грн. (у 2021 році передбачено 114 000,0 тис. грн, у 2022 – 80 853,0 тис. грн.). Таким чином у 2022 році грошову компенсацію (з розрахунку 300 тис. грн на особу зможуть отримати лише 269 осіб/сімей з Донецької та Луганської областей;

19) за КПКВК **2501240** «Фінансова допомога Фонду соціального страхування України, для страхових виплат медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я та членам їх сімей внаслідок захворювання коронавірусною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV2, та її наслідками» - **462 954,6 тис. грн.,** визначивши

головним розпорядником цих коштів Міністерство охорони здоров'я України.

Відповідно до статті 39 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» держава забезпечує страхові виплати медичним працівникам державних і комунальних закладів охорони здоров'я у разі встановлення їм інвалідності внаслідок захворювання коронавірусною хворобою COVID-19 протягом одного календарного року і членам сімей медичних працівників у разі їх смерті через інфікування коронавірусною хворобою COVID-19.

Для реалізації цієї норми у проекті Державного бюджету України на 2022 рік передбачено видатки на рівні 2021 року в сумі 251 970,0 тис. грн.

Разом тим, у березні 2021 року Міністерство соціальної політики України зверталось до Міністерства фінансів України щодо необхідності передбачити фінансову допомогу Фонду соціального страхування України за бюджетною програмою 2501240 під час підготовки змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік». Проте, ці пропозиції не були враховані. З огляду на зазначене, а також враховуючи зростання прожиткового мінімуму, за розрахунками виконавчої дирекції Фонду, існує потреба в додаткових коштах на ці цілі у розмірі 210 984,6 тис. грн.;

20) за КПКВК **2501330** «Виплата застрахованим особам матеріального забезпечення за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності Фондом соціального страхування України» - **6 540 876 тис. грн.**

У 2021 році за бюджетною програмою 2501330 Фонду соціального страхування з державного бюджету надано кошти у сумі 800 000,0 тис. гривень для забезпечення Фондом виплати застрахованим особам матеріального забезпечення за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

Проте, за прогнозними розрахунками Фонду заборгованість, яка утворилася у січні 2021 року внаслідок значного зростання видатків у сумі 1 642 464,0 тис. грн, на кінець 2021 року збільшиться і становитиме 3 442 902,2 тис. грн.

Прогнозні показники доходів та видатків бюджету Фонду на 2022 рік також свідчать про утворення заборгованості із виплати матеріального забезпечення і на кінець 2022 року її розмір може скласти 3 791 513,0 тис. грн.

Враховуючи зазначене є доцільність у проекті Державного бюджету на 2022 рік передбачити кошти у сумі 6 540 876 тис. грн для фінансової стабілізації Фонду з урахуванням залишку коштів на початок 2022 року у сумі 721 643,0 тис. грн.;

21) за КПКВК **2507100** «Реабілітація дітей з інвалідністю» - **865 687,5 тис.грн.**

Граничний обсяг видатків на 2022 рік за бюджетною програмою КПКВК 2507100 «Реабілітація дітей з інвалідністю» становить 130 022,6 тис. грн. (на рівні 2021 року), що дозволить отримати реабілітаційні послуги лише 6937 дітям з інвалідністю, тобто лише 15 % від потреби (за інформацією регіональних органів соціального захисту населення повна потреба щодо кількості дітей з інвалідністю, які потребують реабілітаційних послуг становить 46188 дітей).

Нажаль, в країні спостерігається щорічне зростання кількості дітей з інвалідністю (статистичні дані кількості дітей з інвалідністю до 18 років станом на 01.01.2019 – 161594 особи, а станом на 01.01.2020 – 163886 осіб.).

Враховуючи зазначене пропонуємо додатково передбачити видатки у сумі 735 664,9 тис. грн.

5. Щодо визначення Національної соціальної сервісної служби України відповідальним виконавцем за бюджетними програмами пропонуємо визначити Нацсоцслужбу відповідальним виконавцем за наступними бюджетними програмами:

- КПКВК **2501060** «Підвищення кваліфікації фахівців із соціальної роботи та інших працівників системи соціального захисту»;

- КПКВК **2501150** «Щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальна допомога особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною»;

- КПКВК **2501160** «Довічні державні стипендії»;

- КПКВК **2501350** «Оздоровлення і відпочинок дітей, які потребують особливої уваги та підтримки, в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку вищої категорії, які розташовані в гірських районах (районах, в яких розташовані населені пункти, віднесені до категорії гірських)»;

- КПКВК **2501450** «Оздоровлення і відпочинок дітей, які потребують особливої уваги та підтримки, в дитячих оздоровчих таборах МДЦ «Артек» і ДЦ «Молода Гвардія»;

- КПКВК **2501490** «Реалізація пілотного проекту «Розвиток соціальних послуг».

6. Зміна назви бюджетної програми:

1) бюджетну програму за КПКВК **2501060** «Підвищення кваліфікації фахівців із соціальної роботи та інших працівників системи соціального захисту» викласти в такій редакції: «Підвищення професійної компетентності фахівців із соціальної роботи та інших працівників системи соціального захисту».

Завдяки такій зміні у назві програми буде відображено специфіку роботи з надання соціальних послуг. Адже проведення соціальної роботи потребує не тільки професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, але й постійного професійного розвитку, підвищення компетентності (нових знань, формування та розвиток умінь, навичок) із урахуванням особливостей надання кожної послуги та категорії отримувачів соціальних послуг;

2) бюджетну програму за КПКВК **2501350** «Оздоровлення і відпочинок дітей, які потребують особливої уваги та підтримки, в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку вищої категорії, які розташовані в гірських районах